

Maraş Otuğunun Ağız İçi Mukoza Tabakasına Etkileri ***Effects of Nicotiana Rustica/Nicotiana Tabacum (Maras Otu)*** ***on Oral Mucosa***

Bakıt Sultanulı Begaliyev, İbrahim Ağaoğlu Işıkov
Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi Türkistan, Kazakistan.

Öz: Makalede ilköğretim öğrencilerinin arasında Maraş otu kullanıcılarının yüzdelik göstergelerinin yüksek olduğuna değinilmektedir. Maraş otunun ağız içi mukoza tabakasına zararları belirtilir. Araştırma sonuçlarıyla Maraş otunun etkisiyle ağız mukoza tabakasında dişeti kızarıklığının ve şişliklerin sık görüldüğü ortaya konmaktadır. Maraş otu kullanmayan ilköğretim yaşındaki çocuklarda ağız içi mukoza tabakasının normal durumda olduğu tespit edilmiştir. Maraş otu kullananlarda ağız mukoza tabakasında hiperemi ve şişme belirtilerinin sıklığı tespit edilmiştir. Maraş otunun ağız içi mukoza tabakasına zararlı etkileri ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: maraş otu, nicotiana tabacum, ağız mukozası.

Begaliyev Sultanulı B., Işıkov Ağaoğlu I. (2017). Maraş Otuğunun Ağız İçi Mukoza Tabakasına Etkileri. *Osmangazi Tıp Dergisi*, 39(2): 26-31, DOI: 10.20515/otd.69134.

Abstract: In this article it is studied that the percentage of primary school students using *Nicotiana rustica/Nicotiana tabacum* (Maras Otu) is considerably high. Our article focuses on the harmful effects of it in the mouth mucosa layer. Researches point out that there is a close relationship between the consumption of Maras Otu with the gingivitis and swelling in the mouth. It is found that the students who do not use it have a normal oral mucosa. It is also concluded that those who use it have a higher probability of having symptoms of swellings and hyperemia. This study puts forward the harmful effects of Maras Otu for the oral mucosa.

Keywords: maraş otu, nicotiana tabacum, mouth mucosa

Begaliyev Sultanulı B., Işıkov Ağaoğlu I. (2017). Effects of *nicotiana rustica/nicotiana tabacum* (maras otu) on oral mucosa. *Osmangazi Journal of Medicine*, 39(2): 26-31, DOI: 10.20515/otd.69134.

1. Giriş

Günümüzde gençler arasında sigara içme, uyuşturucu kullanma, Maraş otu kullanma, içki tiryakiliği gibi sağlığa zararlı alışkanlıklara sık rastlanılmaktadır [1,2].

Son dönemlerde Avrupa ile Kuzey Amerika'da kullanılan kuru tütünün içinde toz haline getirilmiş çeşitli miktarlardaki belirsiz maddelerin olduğu ortaya çıktı. Güney Afrika'nın Bantu kabilesinin kullandığı madde tütün yaprağı, aloe bitkisi, yağı, sitrik asit ve çeşitli ıtrlı bitkilerin karışımlarından oluşmaktadır. Üst çene boşluğu kanseri bu maddeyi uzun süreli ve sık kullanan insanların %80'inde tespit edilmiştir [3]. Bu maddenin içeriğinde yüksek miktarda nikel ve krom bulunduğu için, benzopiren gibi tümöre sebep olabileceği düşünülmektedir [4].

Güney Kazakistan bölgesinde Maraş otu kullananların %60'ı dilaltına, %40'ı alt dudak ile dişeti arasına alarak kullandıklarını belirtmektedir. Jambıl eyaletindeki Maraş otu tiryakilerinin %96'sı alt dudak ile dişeti arasına koymaktadır. Semerkantlı Maraş otu tiryakilerinin arasında en yaygın yöntem Maraş otunu dilaltına koymaktır [5].

Maraş otunun gençlerin ağız içi mukoza tabakasına etkisinin tespiti amaçlanmıştır.

2. Gereç ve Yöntemler

Kentav şehrindeki "İbrahim" özel şirketine bağlı merkezle birlikte 15 okulun öğrencilerinden 14 yaş altı 1906 (%27), 14

yaş üstü 4231 (%60) ve üst sınıf öğrencileri 910 (%13) olmak üzere toplam 7047 öğrenci dış taramasından geçirildi. Kontrolde geçen bütün dişler için tıbbi bilgi verildi, hastalıklı dişleri olan öğrencilere tıbbi yardım gösterildi ve genel iyileştirme çalışmaları yapıldı. Çalışmanın amaç ve hedeflerine ulaşmak için inceleme, istatistiksel, sosyal, epidemiyolojik ve matematiksel modelleme yöntemleri kullanıldı.

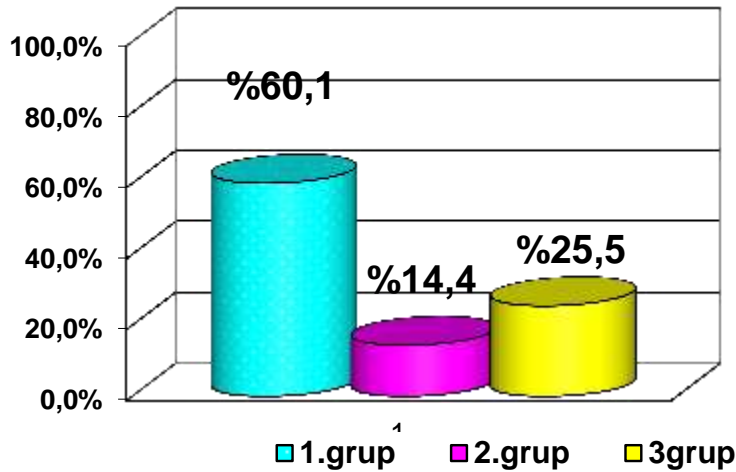
İstatistiksel Analiz

Bu çalışmada kategorik değişkenler frekans ve yüzde şeklinde gösterildi. Tüm istatistiksel analiz "SPSS for Windows" bilgisayar programı (SPSS Inc; Release 11.5, 6 Eylül 2002) ile gerçekleştirildi.

3. Bulgular

İstatistiksel analiz yoluyla araştırma kapsamındaki gençlerin Maraş otu kullanımları tespit edildi. Toplanan verilere göre 3 grup oluşturuldu: 547 öğrenci Maraş otu kullanmayanlar (1. grup), 131 öğrenci (%14,4) Maraş otu kullandıklarını açık bir şekilde kabul edenler (2. grup), 232 öğrenci Maraş otu kullandığını saklayanlar (3.grup) olarak kategorilendirildi. Son gruptakiler sorulara verilen cevaplar ve ağız içi mukoza tabakasının görüntüsüne göre tespit edildi.

Verilerin analizi ilköğretim öğrencileri arasında Maraş otu kullanımının çok yaygın olduğunu gösterdi (Grafik 1).

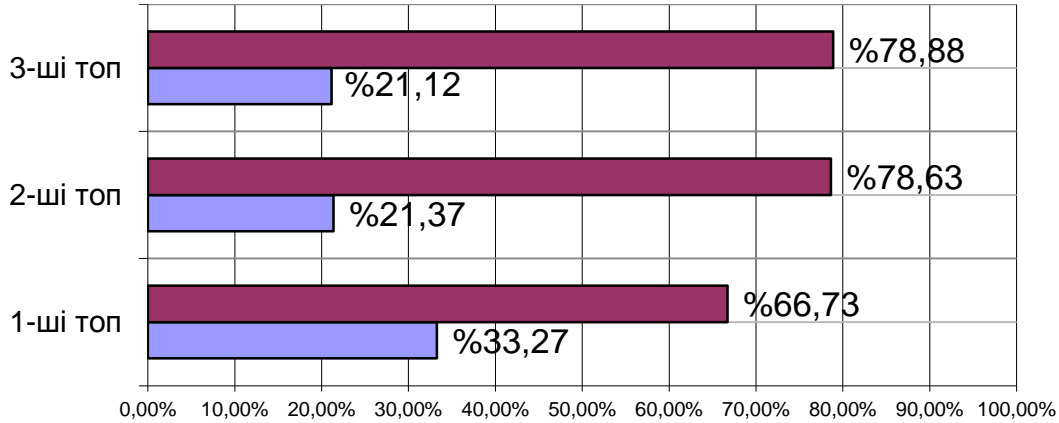

Grafik 1. İlköğretim öğrencileri arasında Maraş otu kullananların oranı (%14,4)

Ağız içi mukoza tabakası ve dişler organizmada çeşitli faktörler ile doğrudan ilişki içerisinde, bunlar arasında fiziksel (ısı), kimyasal, mekanik ve biyolojik faktörlerin ayrı veya birlikte etki etmesi mümkündür. Bu nedenle ağız içi mukoza tabakasının fizyolojik durumu ile dişlerin

sağlık derecesi sağlıklı insanda da çeşitli düzeyde farklılık gösterebilmektedir. Şimdi bu komplekse Maraş otu faktörü eklendiğinde belirlenen karşılaştırmalı gruplarda ne gibi değişikliklerin olacağı sorusuna ilgili analiz sonuçları temelinde bakalım (Grafik 2).

Grafik 2. İlköğretim öğrencilerinin dişlerinin kategorik gruplara göre sağlık oranı

Maraş otu kullanmayan 1.grup öğrenciler arasında dişleri sağlıklı ve ağız içi mukoza tabakası fizyolojik açıdan normal renkte olanların oranı %33,27 olarak tespit edildi. Ancak Maraş otu kullandığını saklamadan kabul eden 2.grup öğrencilerin diş sağlıklı oranları %21,37 ile sınırlı kaldı. Aynı sonuç (%21,12) Maraş otu tiryakiliğini saklayan 3.grupta da görüldü.

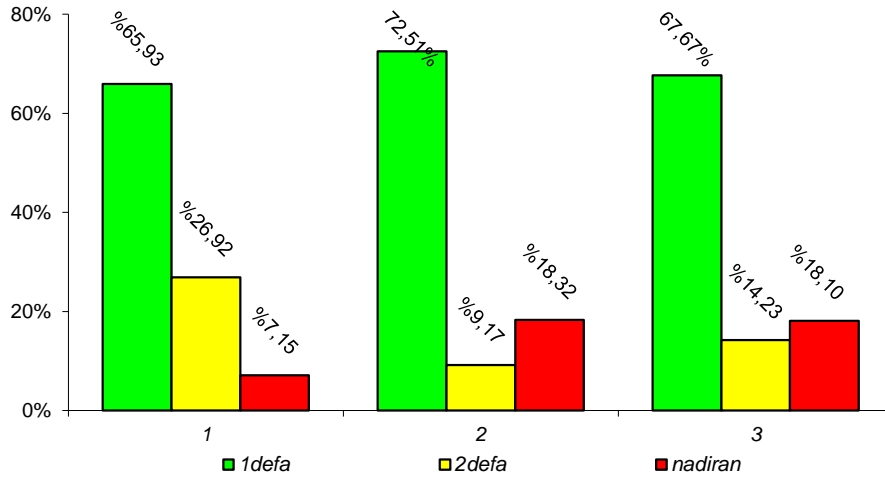
Yani genel olarak öğrencilerin dişlerinin sağlık göstergelerinin düşük olması dikkat çekti. 2.resimde sorunlu olan dişlerin oranları görülmektedir, karşılaştırmalı olarak her grupta %66,73; %78,63; %78,88 oranlarında görüldü. Yani Maraş otu kullananlarda ve kullanmayanlarda aynı şekilde diş hastalıkları sık görülmektedir. Bununla birlikte Maraş otu kullanan öğrencilerin diş ve ağız içi mukoza tabakası sağlığı göstergelerinin biraz yüksek olduğu görülmektedir.

Bu durumu diş temizliği alışkanlığıyla ilişkilendirdiğimiz zaman sonuçlar aşağıdaki gibi tespit edildi. Birinci gruptaki 547 öğrencinin dişleri sağlam olanlar 190'ında dişlerini günde 1 kere temizleyenlerin oranı

%65,93, 2 kere temizleyenlerin oranı %26,92 ve nadiren temizleyenlerin oranı %7,15 olarak görüldü.

Maraş otu kullanan ikinci gruptaki öğrenciler arasında dişlerini iki kere temizleyenler, birinci gruptakiler ile karşılaştırıldığında 3 kata yakın oranda düşük olduğu görüldü. 2. ve 3.grup öğrenciler arasında dişlerini nadir temizleyenlerin sayısının iki kat kadar yüksek olduğu görüldü. Bu son iki gruptaki öğrencilerde diş hastalıkları olanların çokluğu dikkat çekti. Tespit edilen sonuçlara göre özetle dişleri günde 1-2 kere temizlemenin diş sağlığı açısından faydalı olduğu görüldü (Grafik 3).

Maraş otu kullanan 131 öğrencinin 125'inde (%95,42) Maraş otunu alt dudak ile diş arasındaki boşluğa koyarak kullanma yönteminin ağırlıkta olduğu tespit edildi. Bu nedenle alt çenedeki 4 3 2 1 | 1 2 3 4 dişlerinde dişeti etleri kızarıklığı ve şişliği fark edildi (Resim 1,2).

Grafik 3. Diş temizleme düzenine göre hastalıklı dişlerin oranı

Resim 1. Alt dişlerde dişeti kızarıklığı ve şişliği

Ağız içinde üst dudak ve diş arasındaki boşluğa Maraş otu koyarak kullanma örneğine nadir rastlandı (%2,29). Bu yöntemi kullananlarda dişeti eti ve dudak ağız içi

mukoza tabakasının kızarıklığı açık bir şekilde görüldü.

Resim 2. Alt dişlerde dişetinin kızarıklığı

Kontrolde geçenler arasında Maraş otunu dilaltına koyarak kullananlara da rastlanıldı (%1,52). Bu durumda olanlarda dilaltı ağız içi mukoza tabakasında beyaz plak belirtileri görüldü.

Ayrıca, Maraş otunun ağız içi mukoza tabakasına zararlı etkileri 2. ve 3.gruptaki öğrenciler arasında aslında patolojik

görüntülerle tespit edildi. Bu nedenle, söz konusu iki gruptaki istatistiksel analiz sonuçlarını birlikte ele aldığımızda öğrenciler arasında Maraş otu tiryakiliğinin oranı %39,9 olarak görüldü.

Maraş otunun zararlı etkilerini gösteren göstergeler çoğalmaktadır, bunu aşağıdaki resimden görebiliriz (Resim 3).

Resim 3. Paradontitin genel resmi

5. Sonuç

Araştırma sonuçlarına göre özetle Maraş otunun zararlı etkilerinin ağız içi mukoza tabakasında açıkça görüldüğünü söyleyebiliriz. Maraş otu nikotin, kireç ve

diğer katkı maddeleri ile ağız içi mukoza tabakasında ilk etapta kızarıklık ve şişliklere, daha sonra da beyaz plak, isilik ve yaraların ortaya çıkmasına neden olur.

KAYNAKLAR

1. Kovalenko, A.E., and Belov, A.V. (2010). Nasvay i ego vliyaniye na organizm//Uspehi v himii i himiçeskoj tehnologii.. -T. 24, No: 5, S. 110.
2. Prohorenko, A.P. (2014). Priznaki upotrebleniya psihoaktivnih veşestv nesoverşennoletnimi. Profilaktika i rannaya diagnostika potrebleniya psihoaktivnih veşestv.
3. Ryabçunova, N. (2013). Zelenaya golova gidrı//Kazahstanskaya Pravda. N 263.
4. Karimov, M.A., Sadıkov, Ş.B. (2007). O roli sredneaziatskih i Kazahstanskih “nasov” i ih komponentov v razvitii predrakovih izmeneniy zaşęnih meşkov u siriyskih homyaçkov//Epidemiologiya zlokaçestvennih opuhley. Trudi 2 oy vsesoyuznoy konf. Po epidemiologii zlokaçestvennih novoobrazovaniy. S. 119-122.
5. Kuzennyı, A. (2011). Kovarnıy kayf nasvaya, ili pervıy şag k narkomanii// Kazahstanskaya pravda. N 63.